

Wie was Louis d'Aquila? Een reconstructie

Voor het eerst duikt Louis d'Aquila op in een notarieel stuk van 26 februari 1644, als een geldkwestie moet worden geregeld: een bedrag van 400 gulden dat aan d'Aquila toe was gezegd, maar hem nooit ter hand gesteld zou zijn. In een stuk van 16 november 1651 komen we hem tegen als majoor, bij een rechtszitting in de herberg van Jan Tack in Maartensdijk. In 1653 verhuurt d'Aquila een stuk grond en een boomgaard aan een zekere Arien Jansz. Hij treedt dan op namens de ridderschap van Utrecht die de goederen van de opgeheven, rijke St. Stevensabdij van Utrecht beheerde.

In de jaren zestig van de zeventiende eeuw komen we d'Aquila's naam tegen bij de huwelijken van dertien van zijn soldaten in Utrecht. Op grond hiervoor kunnen we aannemen, dat een deel van de militairen van d'Aquila's compagnie uit de Domstad en omgeving kwam. Tot 1664 wordt in de stukken gesproken over 'de heer Aquila', nadien over de 'colonel' d'Aquila. Het lijkt erop dat hij in of omstreeks dat jaar promotie heeft gemaakt. Waar d'Aquila zelf vandaan komt is onbekend, maar het is niet onwaarschijnlijk dat de familie van de kolonel uit Italië afkomstig was. Elders komen we in de zeventiende eeuw, na het rampjaar, een kapitein Mario d'Aquila, terwijl d'Aquila is afgeleid van Aquilea is een plaats in Noord-Italië, bij Venetië.

Op 6 februari 1672, vlak voor het uitbreken van de oorlog, verandert kolonel Louis d'Aquila zijn testament. Hij laat aan Sara Conincxs 1.800 gulden na, een klein vermogen. Onbekend is wie zij was. Zijn minnares, zijn huishoudster? Voorlopig weten we het niet.

Een paar maanden later vallen de Fransen de Republiek binnen. In mei 1672 is d'Aquila actief bij Zutphen.ⁱ Op 11 juni van dat jaar bevindt hij zich met de prinselijke troepen, 8.000 man sterk, bij Utrecht, bij de Daalse dijk en moet door toedoen van de bestuurders van de Domstad zich met zijn opperbevelhebber prins Willem III naar Holland terugtrekken.ⁱⁱ

Onder Maurits van Nassau trekt d'Aquila's infanterieregiment die maand naar Muiden. Op 29 of 20 juni 1673 treffen we zijn regiment aan onder de troepen van Rabenhaupt bij Nieuweschans, dat kort daarop heroverd wordt op de Munstersen.

Over de jaren daarna tasten we in het duister. Aquila is in ieder geval overleden voor 21 februari 1677. In een acte van die datum blijkt hij aan een zekere Benninge voor 2.900 gulden aan uitbetalingsopdrachten te hebben overhandigd. Waarschijnlijk voor de soldaten van zijn compagnie. Uit een stuk van 31 maart 1679 blijkt, dat er ten tijde van de Franse aanwezigheid in de Republiek in een Amsterdamse woning twee koffers en een grote zilveren lampetkom van de kolonel waren achtergelaten. Ze hadden naar Emden moeten worden gezonden, kennelijk de plaats waar d'Aquila zou sterven, ver van Maartensdijk. Nog in 1684 moet zijn vermoedelijke weduwe van d'Aquila, Jacoba Maria van Rheede 800 gulden lenen om schuld van d'Aquila af te lossen.

Intussen blijft Aquila's naam nog lang kaarten sieren. Op kaarten van Danckerts en Visscher van rond 1700 (hieronder afgebeeld) staat het landgoed duidelijk aangegeven.

Hoe het zij, de Maartensdijkse kolonel was een vooraanstaande militair en inwoner van het dorp Maartensdijk, en zijn hofstede lijkt, gelet op 's mans belang, een groot huis te zijn geweest. Het is niet onwaarschijnlijk dat hij in en na de oorlog financiële tegenslagen leed om daarna ver weg van huis in Emden te sterven.

Bronnen: Utrechts Archief: toegang 34-4 Notarissen in de stad Utrecht. Met name 344.412, notaris H. Zwaerdecroon, brieven van 26 februari 1644, van 16 november 1651 en van 18 november 1653; idem, 34-4.609 notaris A. Houtman, brieven van 27 januari/6 februari 1672 en van 10 juni 1674; idem, 34-4.361, notaris C. van Vechten, brief van 21 juli 1673; idem, 34-4.714, notaris van Cuylenborch, brieven van 21 februari 1677, van 31 maart 1679; idem 34-4.595, notaris J. Duerkant, 1 augustus 1684. Voorts: Petrus Valkenier, *'t Verwerd Europa ofte politijke en historische beschryvinge der waare fundamenten en oorsaken van de oorlogen en revolutiën in Europa, voornamelijk in en omtrent de Nederlanden zedert den jaare 1664, gecauseert door de gepretendeerde Universele Monarchie der Franssen* (2^e dr. Amsterdam, 1742) 364 alsmede *Vervolg van 't Verwert Europa van de heer Petrus Valkenier* (2^e dr., Amsterdam 1742) 384.

AD